

Черниш А. А.

*здобувач I курсу магістратури
судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ: НОВЕЛИ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Немає жодних сумнівів у тому, що під егідою цифрових технологій відбувається не одна трансформація публічного управління в державі. Не так давно постала нагальна необхідність модернізувати сферу надання адміністративних послуг, але без належного нормативного фундаменту нереально досягти ефективного реінжинірингу. Саме в цьому і полягає актуальність обраної тематики, адже за кожною зміною має закріплюватися належне нормативне урегулювання.

Цифровізація стала очевидною новою реальністю, і у сфері адміністративних послуг вона диктує нові стандарти, нову якість, а головне несе з собою зручність та доступність для користувачів. Аналізуючи сучасне законодавство, можна стверджувати, що процес перетворення сфери адміністративних послуг на цифровізовану площину рухається у правильному напрямку, оскільки модифікація інституту адміністративних послуг стосується не лише прикріплення до важливих словосполучень епітету «електронний», але й торкається самої специфіки діяльності суб'єктів надання адміністративних послуг, спрощеної процедури отримання бажаного результату для споживачів, і, що не менш важливо, засобів стримування корупційних проявів з боку суб'єктів надання послуг. З рештою, механізми стають прозорішими, логічнішими, зручнішими та зрозумілішими.

Варто зупинитися детальніше на новаціях, що, в першу чергу, стосуються реформації Центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП). Варто зауважити, що така реформація є однією із найочікуваніших позитивних змін, адже раніше статус центру був не надто деталізованим, та й загалом не було акцентовано увагу на ряд особливих моментів його функціонування.

Сьогодні оновлена ст. 12 Закону України «Про адміністративні послуги», у порівнянні із попередніми редакціями, найвлучніше встановлює статус ЦНАПу як дієвого робочого органу. Хоч і сама суть діяльності Центу залишилася без змін, законодавець лише деталізував деякі важливі моменти, нормативно підтверджуючи значний прорив у модернізації інституту надання адміністративних послуг в Україні. Констатовано, що особливість ЦНАПу, як суб'єкта надання адміністративних послуг, полягає у наданні тих послуг, перелік яких чітко визначено законодавством. Окрім цього, уточнено, що ті послуги, які надаються органами місцевого самоврядування, відповідними радами (її органами або посадовими особами), надаються виключно через ЦНАП.

Разом з тим, Кабінет Міністрів України, уповноважений затверджувати перелік адміністративних послуг органів виконавчої влади та адміністративних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування у порядку виконання делегованих повноважень, які є обов'язковими для надання громадянам саме через центри надання адміністративних послуг [1].

Однак, не дивлячись на те, що є Розпорядження Кабінету Міністрів України, в якому зазначено більшість послуг, що надаються через ЦНАП, й досі виникають певні розбіжності щодо того, які саме послуги мають надаватися через центри, а які, відповідно, можна делегувати органам місцевого самоврядування. Тому, доречно прийняти відповідний акт, в якому буде закріплено і перелік і саму процедуру надання адміністративних послуг відповідними органами.

Наступний важливий момент – це деталізація механізмів надання адміністративних послуг. Відповідно, послуги надаються: безпосередньо адміністратором; адміністратором спільно із суб'єктами надання адміністративних послуг; посадовими особами суб'єктів надання послуг, як виняток, на підставі рішення органу, що утворив ЦНАП. Вищевказаний виняток потребує свого уточнення. Так, посадові особи можуть надавати окремі послуги лише за наявності двох умов: по-перше, якщо надання таких послуг у ЦНАП є неможливим; по-друге,

якщо таке надання є гіршим для інтересів суб'єктів звернення чи публічних інтересів [1].

Важливим атрибутом змін стала можливість стримувати певні зловживання з боку надавачів послуг, шляхом застосування до них ряд заборон. Так, забороняється поза центрами, підрозділами та віддаленими (у тому числі пересувними) робочими місцями адміністраторів приймати заяви, видавати заявникам результати надання послуг, крім випадків, коли заяви подавалися через Єдиний державний веб-портал електронних послуг [1]. Однак, варто зазначити, що процедура не стала нормативно ідеальною та потребує урегулювання. Оскільки ефективність будь-якої сфери залежить від здійснення певного роду контролю за тою чи іншою діяльністю, залучення моніторингу у сферу адміністративних послуг є влучним доповненням, адже воно виступає нічим іншим як ще одним із способів стримування зловживань з боку надавачів послуг.

Нововведенням є також місця для самообслуговування. Необхідно зауважити, що тут не міститься примус законодавця щодо створення таких місць, адже словосполучення «може здійснюватися» вказує на рекомендаційний, а не обов'язковий характер. Загалом такі місця є досить актуальними, оскільки, пробудивши самостійність громадян, підвищуватиметься сама роль електронних послуг.

Прикладом такого позитивного відгуку слугують центри провідних іноземних держав, де місця для самообслуговування є звичним явищем. Відповідно, якщо на практиці більшість ЦНАП буде оснащено місцями для самообслуговування, то це покращить як ефективність діяльності органу, адже зменшить завантаженість адміністраторів до мінімуму, так і оперативність в отриманні бажаних результатів. Варто акцентувати увагу і на прийнятій Державній стратегії регіонального розвитку до 2027 року, яка передбачає, що одним із її основних пріоритетних напрямків є переведення пріоритетних публічних послуг в електронну форму.

Задля досягнення поставленої мети, стратегією передбачається: 1) забезпечення розбудови мережі центрів надання адміністративних послуг і надання відповідної

підтримки органам місцевого самоврядування для створення таких центрів, їх утримання, надання якісних послуг;
2) забезпечення проведення реінжинірингу публічних послуг;
3) удосконалення нормативно-правової бази, що регламентує механізм надання адміністративних та інших послуг, їх впровадження через Єдиний державний веб-портал електронних послуг «Дія» [3].

Однак, потребує уточнення, по-перше, що слід розуміти під пріоритетною послугою, та, по-друге, які критерії визначають послугу пріоритетною. Ймовірніше, під пріоритетною послугою законодавець розуміє найбільш затребувану та необхідну послугу. Чіткого переліку таких послуг законодавчо не закріплено. Відповідно до Указу Президента України від 29 липня 2019 р., такими стали послуги, що пов'язані із народженням дитини, реєстрацією місця проживання дитини, реєстрацією фізичної особи як платника податків під час оформлення паспорта громадянина України [2]. Що ж до самих критеріїв, то слід враховувати наступні: суспільна важливість послуги, наявність великого попиту з боку громадян, досягнення результату у швидкі терміни, наявність корупційних загроз щодо можливих зловживань з боку суб'єктів надання послуг.

Останнім нововведенням є створення інформаційної платформи – Платформи Центрів Дії, метою створення якої є забезпечення постійного підвищення якості надання послуг. Платформа гарантує комфортнішу взаємодію держави з громадянами. До того ж результативність діяльності адміністраторів значно покращиться, оскільки передбачається інформаційна та методична підтримка надавачів послуг, обмін досвідом між собою та систематичне навчання працівників центрів [4].

Отже, вищенаведене дає змогу дійти до висновку, що ефективного реінжинірингу не буває без належної нормативної бази, адже без такого фундаменту будь-яка зміна не увінчається успіхом. Новели законодавства запевняють в перспективному розвитку сфери надання адміністративних послуг, адже оцифрування підвищує ефективність, відкритість та прозорість діяльності надавачів послуг. Однак, необхідно скоригувати деякі

проблематичні моменти законодавства відповідно до умов сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст. 409.

2. Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг : Указ Президента України від 29 липня 2019 р. № 558/2019 / Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558/2019#Text> (дата звернення: 03.02.2021)

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695, Київ / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.02.2021)

4. Про Національну вебплатформу центрів надання адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2021 р. №72, Київ. URL: [polozhennya_pro_nacplattformu_dlya_snapiv.pdf](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2021-%D0%B4#Text) (auc.org.ua) (дата звернення: 05.02.2021)

Черновцян В. В.

*здобувач I курсу магістратури кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Чернівецького юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОРУШЕНЬ ШВИДКІСНОГО РЕЖИМУ НА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРОГАХ УКРАЇНИ

В реаліях сьогодення автомобільний транспорт є надзвичайно важливою складовою в повсякденному житті більшої частини сучасного суспільства. Це, передусім, впливає з того, що в нинішньому темпі життя ефективність та успішність індивідуума залежить, в тому числі, від швидкості пересування. Однак, неконтрольоване прагнення до підвищення мобільності неодмінно призводить до порушення Правил дорожнього руху